

SLOVENSKI NAROD

Izplača vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit v vrstah Din 2, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« veja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Reševanje notranjih problemov ČSR:

Bodoče razmerje med čehi in Slovaki

Odločilna pogajanja o bodoči ustavi — Ustav no-pravna jamstva slovaške avtonomije — Chvalkovsky skupni kandidat za predsednika republike — Novi zunanj minister bo Slovak dr. Krno, predsednik vlade pa dr. Černy — General Syrovy postane maršal

Dr. Fr. Chvalkovsky
kandidat za predsednika republike

PRAGA, 12. nov. e. Po obvestilih iz čeških krogov je bil sestavljen poseben odbor, ki bo pospešeno nadaljeval pogaj-

s Slovaki za izpolnitev njihovih zahtev. Odbor se je že včeraj pogajal s Slovaki in se bodo pogajanja nadaljevala tudi prihodnje dni, tako da bodo lahko v najkrajšem roku izpolnjene zahteve Slovakov glede legalizacije njihove avtonomije s pomočjo začasnega ustavnega zakona, ki ga naj izglasuje okrnjeni češki parlament. Iz čeških krogov tudi doznavajo, da je ta odbor že stopil v stik z vlado in da bo v sporazumu s službenimi češkimi činitelji videl nadaljevanje pogajanj o slovaških zahtevah. Glede na nujnost samega vprašanja in na grožnje s slovaške strani, da v primeru, če ne bodo izpolnjene njihove zahteve, oni sami izvedejo volitve na svojem avtonomnem ozemlju, se bodo pogajanja pospešeno nadaljevala, da bo že v začetku prihodnjega tedna dosežen sporazum. Po doseženem sporazumu se bo ustal parlament, ki naj najprej sprejme potrebne zakonodajne sklepe o nadaljnji državnopravni odnosih med Čehi in Slovaki. Kakor zatrjujejo so Slovaki pri teh pogajanjih predložili dalekosežne zahteve.

Dejstvo je, da so zahtevali tudi carinsko avtonomijo za svoje področje in popolno ločitev gospodarske politike. V praksi parlamentarnih krogov je zelo neprijetno učinkovala tudi neprestana zunanjopolitična aktivnost slovaških politikov, ki se pri tem prav nič ne ozirajo na interese vseh države. Glede novega predsednika repub-

blike je bil med Čehi in Slovaki dosežen sporazum in je skupni kandidat zunanj minister Chvalkovsky. V vprašanju glede skupnega predsednika vlade so se Slovaki najprej postavili na stališče, da bi bil predsednik republike Čeh, da pa mora njim pripadati skupni predsednik vlade. V zadnjem času pa so se v toliko sporazumu, da bo predsednik vlade Čeh. Kandidat za to je bivši notranji minister arhitekt Černy. Zunanji minister pa bo zato Slovak dr. Krno. S slovaške strani prisostvuje pogajanjem minister Černák ter narodna poslanca Sidor in Sokol. Z merodajne slovaške strani se doznavajo, da stoji Slovaki na stališču, da je treba predvsem vzakoniti sedanje spremembe državnih meja ter da se obenem sprejme tudi predlog glede slovaške ustanove v smislu sporazuma, ki je bil dosežen v Žilini. Po izvolitvi novega predsednika republike in prenove vseh pravil predstavništva vlad je general Syrovy imenovan za maršala.

Sklicanje narodnega predstavništva

Praga, 12. novembra AA. Reuter. Kar kar se je zvedelo iz zanesljivega vira, je bil na včerajnjem sestanku vlade dosežen sporazum, da se za 17. november sklice poslanska zbornica. Prav tako se bo ustavila delavnost vseh političnih strank na Češkem in Moravskem, da bi

na ta način laže prišlo do skupne češke stranke po slovaškem zgledu. Volitve novega predsednika republike bodo verjetno 24. novembra. Še vedno smatrajo za najverjetnejšega bodočega predsednika zunanjega ministra Chvalkovskega. Zunanji minister bi postal Slovak Krno ali pa dosedanji poslanik v Parizu Osuskij.

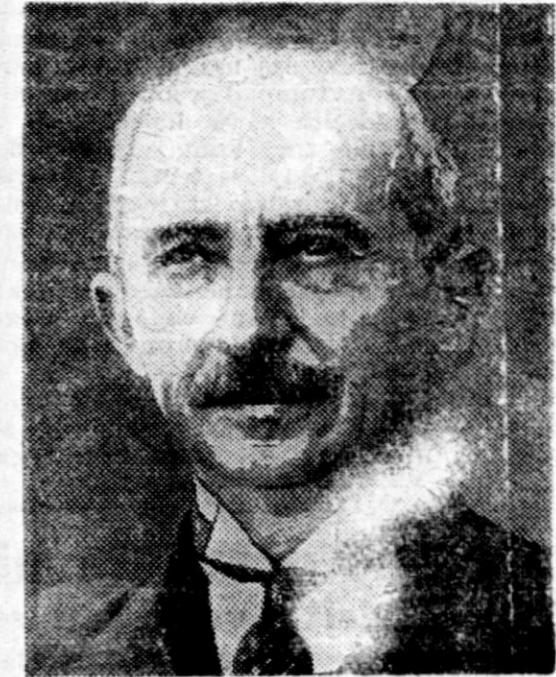
Korekture na mejah

PRAGA, 12. nov. e. Pri končani razmejiti med Nemčijo in Českoslovaško bo prišlo še na raznih krajin do znatenh korektur. Tako doznavajo, da se Nemci zahvaljujev občin v okolici Domažlic v Češki Sumadi, kakor tudi več občin v Vrhlabu v Krkonoših. Za protiustroj bo Čehi dobili več občin s premogovniki v okolici Mosta v zapadni Češki. Tudi Poljaki so ob prilici definitivne razmejitve s Českoslovaško odstopili Čehom dva premogovnika.

Nemci so dobili prazne utrdbne

BERLIN, 12. novembra. e. Službeno izjavljajo, da ni točna vest angleških radijskih postaj, da je Nemčija prepeljala na zapadno mejo 1200 težkih topov, ki so bili v českoslovaških utrdbah. Poudarjajo, da je Českoslovaška vojska vzel s seboj vse topništvo in municio in da so Nemci našli češke utrdbne popolnoma prazne.

Ismet Ineni novi predsednik Turčije

Ismet Ineni, prej Ismet paša, je dobil svoje ime o priliku, ko se je z zakonom izvedlo preimenovanje, po svoji slavnemu zmagi v prvi bitki v Ineniju. Rodil se je 1884 leta v Smirni kot sin uglednega sodnika. Zelo mlad je končal vojaško akademijo in je že z 21 leti postal kapetan generalnega stava. V nadaljnem teknu svoje kariere je zavzemal razna poveljstva v podobna mestna na važnih točkah azijske in evropske Turčije. Povod se je izkazal s svojo vojaško preprostostjo, nesobičnostjo in želejanju discipline do samega sebe. Udeleževal se je prve in druge balkanske vojne ter vse svetovne vojne, v kateri se je odlikoval zlasti v krvavih borbah na Galipoli. Ko je dobil polkovnički čin, je bil premenjen na sirijsko bojišče, kjer je ostal do konca vojne.

Ko je v začetku leta 1918 Kemal Ataturk prevzel poveljstvo nad sedmo armijo, je našel kot načelnika te armije polkovnika I. smeta, v katerem je takoj spoznal človeka, na katerega se da zmorej računati. V takratnih silnih težavah in hudi borbah proti premočnemu sovražniku, se je rodilo sodelovanje med tem dveh znamenitimi šefoma, sodelovanje, ki je imelo svojo zgodovinsko vlogo pri ustvarjanju in preporodi nove Turčije. Ko je v sosednih turških armadah nastopil popoln razpad, sta Mustafa Kemal in Izemo armado, ki se je umikala ne samo v popolnem redu, temveč je pri vsakem koraku nudili močan odpor angleško-indijskim četam ter jim prizadejala težke izgube.

Ko je Mustafa Kemal sponzoril 1919 leta zacet akcijo za preporod Turčije, si je prizigil za drugega glavnega sodelavca Ismeta paša in ga postavil za glavnega veljavnika operativne vojske na maloaziskem bojišču proti Grkom. Z utrujeno slabom prehranjenim in nezadostno oboroženo vojsko je Ismet paša 9. januarja 1921 izvojeval v prvi bitki pri Ineniju znamenito zmago, s katero je za daljši čas zadržal grško ofenzivo. V odločilni bitki v Sakariji od 23. do 31. avgusta 1921 je Ismet paša vročno poveljstvo odstopil Mustafi Kemalu paši. Oba skupno sta izvojevala odločilno zmago, ki je vrgla Grke iz Azije.

Po zmagi je Ismet paša postal predsednik vlade in kot tak desna roka Mustafata Kemala tudi na državniškem poloju. Kot prvi turški delegat na lausaski konferenci je z redko trdovratnostjo in vztrajnostjo dosegel mirovno pogodbo, kakršno se največji turški optimisti niso nadeli. Svojo vojaško slavo je Ismet tako ovencal še z diplomatsko slavo. Ostal je potem zvesto in nekonkljivo ob strani Mustafata Kemala pri vseh važnih in državnih ukrepih, s katerimi se je v teku let preročil današnja Turčija. Posebno odločnost je pokazal o priliki kurških uporov in o priliki zarote, s katero so hoteli prva leta pristaši prejšnje Turčije ovirati razvoj nove Turčije. Z malimi presledki je bil ministrski predsednik do leta 1937.

Jugoslovenci se še posebej spominjam na njegovo bivanje v naši državi, v poletju 1937, ko ga je naš narod povsod, koder se je pojaval, prisrno pozdravil. Ismet Ineni je bil zmerom velik prijatelj Jugoslavije in pobornik ideje »Balkan balkanskim na-

Turčija ima novega predsednika Na včerajšnji seji narodne skupščine je bil so-glasno izvoljen za predsednika republike bivši ministrski predsednik Ismet Ineni

ANKARA, 12. nov. e. Včeraj dopoldne se je v smislu ustavnih določb sestala velika narodna skupščina, da izvoli novega predsednika turške republike. Pred oficijelno seje se je sestala parlamentarna skupina narodne stranke, ki je po kratki razpravi soglasno določila za kandidata bivšega ministrskega predsednika Ismet Ineni.

Seja velike narodne skupščine se je pričela ob 11. dopoldne. Takoj po otvoritvi je imel predsednik vlade Dželal Bajazgov, v katerem se je spominjal smrt predsednika Atatürka ter nato pozval poslance, naj izvolijo po določbah ustave novega predsednika republike. Glasovanje je bilo tajno. Izvoljen je bil za predsednika turške republike s 340 glasovi bivši predsednik vlade Ismet Ineni.

Spremembe v vladi

Po običajni praksi je popoldne predsednik Dželal Bajaz podal novemu predsedniku republike Ismetu Ineniju ostavko svoje vlade. Novi predsednik je napravil minstre, naj nadaljujejo svoje posle do sestave nove vlade, ki jo je zopet poveril Dželalu Bajazu.

Dželal Bajaz je že sinoč predložil novemu predsedniku republike listo nove vlade. V glavnem so ostali vsi dosedanji ministri na svojih mestih. Nova stran je zunanj minister in pravosodni minister Nasim dosedanjega ministra Ružida Arasa je imenovan za zunanjega ministra dosedanjih pravosodnih minister Karadzoglu, pravosodni minister pa je postal dosedanje

podpredsednik narodne skupščine Ilmi Urani. Prav tako je izpadel iz vlade dosedanji notranji minister Sukri Kaja. Na njegovo mesto je imenovan dr. Faidin.

Tako po izvolitvi je Ismet Ineni sprejel v svojem kabinetu novinarje in se jih zahvalil za lepe spominske članke pokojnemu predsedniku Kemalu Atatürku. Izjavil je, da tudi on ravnatako, kakor ves turški narod globoko žaluje za velikim pokojnikiem. Novinarji so novemu predsedniku po ljubili roko, nakar se je umaknil v svoj kabinet.

Bolezen Atatürka

CARIGRAD, 12. nov. e. O poteku bolezni Kemala Atatürka se doznavajo naslednje podrobnosti:

Bolezen na jetrih, na kateri jebolelah že leto dni, se je razvijala normalno. Prva kriza, ki je nastopila, je trajala 16 ur. Na to se je bolezen poslabšala. Kmalu pa se je Kemalovo stanje izboljšalo in nato je premagal krizo. Sprejemal je obiske in diktiral svoj govor, ki ga je predsednik Dželal Bajaz prečital ob otvoritvi narodne skupščine. Druga kriza, ki je trajala 16 ur, je prenehala, tuk ob proslavi 15-letnice turške republike. Nato se je Kemalovo stanje tako izboljšalo, da do torka 8. novembra niso imeli skrbi. Razgovarjal se je s predsednikom vlade Dželal Bajazom, ki je bil ves čas ob njegovi postelji in z državniki. Zadnja kriza pa je nastopila 8. novembra in je bila tako huda, da je težko dihal. Kmalu je padel v agonijo in v četrtek ob 9. je za vedno zatisknil oči.

„Nemčija bo rešila židovski problem na svoj način in po svoji volji!“

Napoved propagandnega ministra Göbbelsa — Polemika z angleško opozicijo

Berlin, 12. novembra. Današnji berlinski listi zelo ostro zavračajo poročanje inozemskega tiska o protizidovskih izgradilih v Nemčiji in opozarjajo na svarilo propagandnega ministra Göbbelsa, ki je včeraj popoldne sprekjal tuje novinarje in jim zagrozil s hudimi posledicami, če ne bodo poročali objektivno in v prilog Nemčiji.

Posebno obširno se bavijo listi z namesto angleških opozicijskih krogov, ki napovedujejo, da bodo sprožili židovsko vprašanje v spodnji zbornici in obširno obravnavati zadnje dogodke v Nemčiji. »Völkischer Beobachter« piše v zvezi s tem: Če bo smatrala angleška opozicija za primereno in potrebljivo, razpravljati v spodnji zbornici o nemškem postopanju proti Židom, potem so tudi Nemci upravičeni, da prično razpravo o postopanju Anglie v Palestini. Razlika bo le v tem, da bodo lahko angleški parlamentarci zelo hitro končali razpravo pa razribiti šipah in požganah sinagogah, dočim bo imel nemški državni zbor dovolj gradiva

Aretacija Židov

Monakovo, 12. nov. AA. Število aretičnih Židov v Monakovu znaša zdaj 1400. Nad polovico so jih odvedli v koncentraciono taborišče v Dachau.

Težave okrog nemških kolonij Francija zahteva odškodnino za izvršene investicije, o čemer pa noče Nemčija nič slišati

PARIZ, 12. nov. e. V pariških diplomaticih krogih izjavljajo, da vprašanje eventuelne odstopitve bivših nemških kolonij raje ni na programu razgovorov med angleškimi in francoskimi ministri, ki bodo v Parizu od 23. do 25. novembra. Ob tej priliki poudarjajo politični krog, da spada vprašanje kolonialnih mandatov v pristojnost Društva narodov in da je treba v zvezi s tem obvestiti tudi druge vlade, ki so zainteresirane v kolonialnih vprašanjih, predvsem se kaj ukrne. Ravn tako poudarjajo, da je treba kolonialno vprašanje rešiti samo v okviru splošnega sporazuma, kakor je bilo že večkrat poudarjeno z

angleške in francoske strani.

V pariških krogih tudi ne prikrivajo, da bodo naleteli nemške kolonialne zahteve v francoskem parlamentu na velik odpornik. Kar se tiče Kameruna in Toga, poudarjajo, da v parlamentarnih krogih, da ne more biti govora o vrnitvi Nemčiji, predno Francija ne bo dobila povrnjenih ogromnih investicijskih stroškov, ki jih je žrtvovala za tudi dve koloniji, od katerih bi se le sedaj imela koristi. Nemčija pa o kaki odškodni noče nič slišati. Zato ni mnogo verjetnosti, da bi bilo vprašanje vrnitve nemških kolonij že kmalu rešeno, kakor so napovedovali berlinski krog.

Česa sedaj obtožujejo dr. Beneša

Slovaki mu hočejo napraviti vso odgovornost za neuspeh njegove politike

BRATISLAVA, 12. nov. e. »Slovenski hlas« objavlja v izvlečku senzacionalne dokumente iz govorov senatorja Matouška v stalnem parlamentarnem odboru. Senator Matoušek obtožuje bivšega predsednika dr. Beneša za vse, kar se je odigralo na Českoslovaškem. Objava teh govorov je bila v Pragi prepovedana, toda Slovaki, ki nimajo cenzure, bodo te dokumente objavili v celoti. Do zdaj je od 18 Matouškovih točk objavljenih že pet. List navaja naslednje podrobnosti:

1. Dr. Beneš je odklonil potovanje v Rim na poziv Mussolinija in takratnega rimskoga poslanika Chvalkovskega.

2. Dr. Beneš ni nikogar informiral, postopal je vedno kot avtokrat.

3. Nikogar ni obvestil o nemških predlogih glede o nenapadaju.

4. Dr. Beneš je v pogovoru s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom izjavil, da je glavna dolžnost vse

Velik nered na naših cestah

Ljudje se ne morejo privaditi novim razmeram in predpisom glede prometa

Križevci, 11. novembra
Klub temu, da je Murko polje nepregledna ravnina, so naše ceste tako vijugaste in kotanjaste, kakor bi bila speljana v najtežjem gorskem terenu. Ovinko so ponekod takoj ostri, da cesta vidi proti mostnemu loku, tako močno, da vozilo, ki privizi z večjo brzino, naravnost potegne v tisto stran in je na ovinkih vedno velika nevarnost, da se pripeti nesreča.

Ceste so ozke, za današnji naglo razvijajoči se promet z velikimi tovornimi vozili, prekoze, tako da je izogibanje zelo otežljeno in nevarno. Poleg tega pa posebno zdaj v jesenskem času občine navajača gramož, da bi z njim pred zimo nasule ceste. Ta gramož, ki se nasiplje v kupih ob cesti, večkrat zavzema znamen del ceste, tako da ostane na teh mestih le ozek pas za promet in je baš ob teh kupih, ki so po 20 m narazen, največja nevarnost za vsa vozila, posebno pa za kolesarje in pešce. Na ovinkih so taki kupi že večkrat povzročili nesreče.

Največ težave na naših cestah pa povzroča cestni red, katerega se ljudje ne morejo navaditi. Prej, ko ni bil promet takoj razvijen, je bilo vseeno, po kateri strani ceste vozi vozil, saj mu ni pretela nobena nevarnost. Avtomobil je bil redek pojav na cestah, dočim se je kolesarstvo v zadnjem desetletju firi komaj razvilo do današnje stopnje. Ljudje se težko privadijo novim razmeram, posebno starejši, ki misijo, da lahko vozojijo po vsej cesti, ali pa tam, kjer se njim bliži ali zdi primereno. Večkrat vozički celo spet na vozovnih in se ne brigajo za okolico, a ne vedo, da s tako brezbrinjsto ovirajo promet in povzročajo nevarnost.

Tu vožijo s konji in kramvi. Kakšni položaji nastajajo večkrat na ovinkih, si človek niti misli, ne more, če sam tega

ne vidi. Večkrat se je treba zahvaliti le golemu naključju, da se ne zgodi katastrofalna prometna nesreča. Po napacni strani pripelje zesar, ki ima v svoji voz vprežene krave, počasi po cesti. Voznik dremlje na vozlu, držeč v rokah vajeti iz vrvi, ki so tu v navadi, z druge strani pripelje z vso brzino pravilno po desni strani avto. Oba se blizata ovinku. Avto hupa, voznik se prebudi in nima toliko prisnosti duha, da bi takoj zavoril na desno stran. V naglici vlete krave sem in tja, tudi avto vozi sem, in tja, nazadnje se še nekako izmotata in ogreta drug drugemu. Seveda padajo na obeh stranach klevete in grožnje, a le golemu naključju je treba pripisati, da se ni zgoda nesreča. Kriva pa sta oba voznika, prvi, ker ni vozil pravilno, drugi pa, ker je vozil prehitro. Take in slične nevsečnosti se dogajajo dnevno v miropljivih vseh ob cesti. Ljudje se pac za nobeno ceno ne morejo privaditi cestnemu redu, avtomobilisti pa v poziciji, da so vse vredno.

S tragičnimi ukrepi in stalnimi razglasbi se lahko take neprjetne zadave odstranijo, saj pritojajo, da se nismo zreli, da bi klubovali, naglo razvijajočemu se prometu. Če pa opomini ne bi pomagali, bi pa morale slediti kazni. Ljudstvo bi se moralno podčuti in ostresti teh starh navad. Zavedati bi se moralo, da se danes promet razvija z velikansko brzino. Obenem pa bi se morale spraviti naše ceste v ono stanje, da bi bile temu prometu kos.

Vlk.

Pijanje ni krivo vsega zla Nekaj misli k važnemu vprašanju vzročne zveze med alkoholom in kriminalnostjo

Maribor, 12. novembra
G. Branko Škarun je načel v lanskem ljubljanskem zvonu, važno vprašanje vzročne zveze med alkoholom in kriminalnostjo. Sicer je res, da je Polancem vino več, nego krah, da hranijo ponekod po Ptujskem polju dojenčke, z vinom in da po Halozah in bližnjih krajih, pa tudi mariski po Slovenskih goricah, popijajo več vina, kakor ga prenesajo. Vse to je res, četudi zatrjujejo resni glasovi na drugi strani, da vsebuje grozje povprečne leti in v ptujskem sodnem oktaju hranljivih snovi za četrstetno prehrano okoli 12.000 ljudi, dočim zadoščajo te hranilne snovi po vinskem vrenju za komaj 120 ljudi za četrstet leta...

To so vsekakor poučne in zanimive ugotovitve, mimo katerih ne more noben nas sociolog, kriminalist, etnolog. Če pa skušamo vstopiti v zvorno zvezo med pojavi sodobne gospodarske stiske in kriminalnoštjo, se zdi, da ne gre visoka stopnja kriminalnosti na primer v ptujskem rezku izključno na račun slabih gospodarsko-socialnih razmer. O tem nas morata prepričati tudi obdiagramski tabeli, ki ju je objavil G. R. Salamun v okviru že omenjene svojega prispevka. Ti tabeli nazorno osvetljujeta stanje, vupon in padanje kriminalnosti, amorov, ubojev, težkih telesnih poškodb in samomorov v ptujskem sodnem oktaju od leta 1903 do leta 1935. Ob pogledu na ti tabeli se takoj utrijev v nas prepicanje, da je bila kriminalnost v omenjenem rezku tudi pred svetovno vojno precej velika. Ob tem bi utegnili razbrati, da niso današnje gospodarske razmere izključno pogonski element h kriminalnosti. Vzroke je treba iskati v kompleksu okoliščin, kjer zasedlim poleg gospodarskih stisk, gotovih dušeslovnih posebnosti, ogromnih kolijin zužitve alkohola in drugih pojavorov mladostne želje po uveljavljenju in udejstvovanju tudi nedostatke v kulturno просvetnem pogledu. Značilno je, da se je v predvojni dobi s pretehtano taktiko zagnalo štajerštvo in oringovstvo ravno na predel. Nemara pa je med številnimi okoliščinami krvide precejšnji priliv turške krvi, o čemer pričajo številna tipično turška poljska rodbinska imena, saj je znano, da so svoj čas naši ljudje ujeti mlade Turke obdržali pri sebi in jih na naših domačijah vzgajali.

V naši javnosti je bilo že veliko razprav-

ljanja o teh patološko množičnih pojavih kriminalnosti, pa tudi veliko razglabljanja o vzkrokih teh pojavov. Slej ko prej pa preostaja še vprašanje: kako pomagati?

Majšo generacijo, ki se hoče udejstvovati, četudi zdlsne pri tem pogosto na kriminalno torišče, kjer se junastva noža patološko vrednoti kot važen čin, je treba zaposliti s kakršnokoli pritegnitvijo na ljudsko prosvetnem polju. Potrebno je ustvarjanje pogovor duševega ravnotežje naše podnežke mladine, ki stoji danes morebiti še izven kroga narodno kulturnega in družavnega delovanja. Te pogoje duševega uravnovešenja mladine bo težko najti kje drugje kot na prosvetno društvenem polju. Le pomislimo, koliko dobrega, koristnega in plemenitega so lahko storili pred leti naši vrli učitelji s svojim vzorom, inicijativnim delovanjem v kmetsko nadaljevalnih solah, s svojimi nesobičnimi prizadevanji za zboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva, tako na primer pri gradnji cest, pri modernizaciji gospodarstva, pri preurejanju naših domacij po sodobnih zgledih vzhodnega, pametnega in racionalnega gospodarstva.

Zatisce, ki je nastopilo, ni bilo dobro. Nima praktičnega smisla razglabljanje o vzkrokih tega zatiska. Dejstvo je le to, da nam stiska sedanjosti televa, da na vsak način poglobimo to delo in da pridobimo zarjazdno našo mladino. Pritegnimo jo k sodelovanju pri odrskih prireditvah. Snimijo vaške čitalnice in povabimo mladino, da si s čitanjem naprednega časopisa širi obzorje. Organizirajmo vaške pesvke zborove, da zaposlimo moško in žensko mladino pri smotriščem, koristnejšem delu. Ustanavljajmo vaške knjižnice in poskrbimo, da pridejo sinovom naših kmetov, višnjarjev in želarjev v roke dobre, poučne knjige. Nedvonom bi doseglo morebitne zbirjalne akcije takih knjig v Mariboru, Ljubljani, Ptiju. Celju in drugih mestih naši vrli učitelji s svojim vzorom, inicijativnim delovanjem na tehniki in vrednosti življenjskih pogojev prebivalstva, tako na primer pri gradnji cest, pri modernizaciji gospodarstva, pri preurejanju naših domacij po sodobnih zgledih vzhodnega, pametnega in racionalnega gospodarstva.

S takšnim konkretnim, praktičnim gledanjem na problematiko kriminalnosti bomo lahko mnogo koristili ne samo poindencem in našim vasem ter domačijam, ampak tudi vsemu narodu in državi.

Izpred mariborskega okrožnega sodišča Boljščica obtožena viničarjeva hči taki krivdo — S tem boljsko tablico je hotel slepariti

Maribor, 12. novembra
V okolici Ptuja je bilo, v Doleni, ko sta zakonca Mariničeva dne 3. julija t. l. dolnje v gozdu v bližini Júsove viničarjeve nabirala divje češnje. Nenadoma sta zaledala pod drevesom razpadajoče trupele, ce novorojenčka, zavito v črn prednapšnik in pokrito z gabrovimi vejamimi. Ko sta trupele pregledale, sta sišla koreke in sta se skrila za bližnjim grmom. Pazila sta, kdo prihaja. Prišla je mlajša ženska, 33letna viničarjeva hči Marija Júsova, ki je snašla z otrokovega trupele vejeje in pričela trupele zasipavati s travo in listjem. Zakonca Mariniča sta v tem trenutku stopila iz skrivilača, nakač je Júsova plarnila proti občemu ter ju zapoldila, češ, da nimata kaj iščati v gozdu. Marinič je zadevo takoj prijavil orožnikom, ki so odšli v gozd, kjer so res našli novorojenčko trupele. Poleg trupele pa je ležala steklenička z mlekom. Orožniki so uvedli takoj preiskavo, ki je dognal, da je novorojenčka pustila v gozdu že omenjena Marija Júsova, ki je dne 1. julija t. l. v gozdu poleg viničarjeve porodila otroka ženskega spola. Zdravnik, ki je trupele raztelesil, ni mogel ugotoviti, kako je na stopila smrt, ker je trupele že skoraj popolnoma razpadlo. Ugotovil pa je, da je bil otrok popolnoma došoren, živ rojen in da je tudi živel. Morda je bilo dete zadavljeno, toda točno tega ni mogel ugotoviti.

Júsova je pri zasišanju priznala, da je otroka rodila v gozdu. Dejala je tudi, da

bola. Poslal je nekoga dečka k prireditvemu odboru, da bi mu prinesel glavno tombolo — možico dvokolo.

Ko so odborniki pregledali številke, so

dognali, da so bile nekatere načrtejene.

Dečku, ki je čakal na dobitek, so dejali,

naj pride lastnik tablice sum. Oslonnik pa je najbrž zaslutil, da bodo prevaro odkrili,

in je izginil. Toda orožniki so ga kmalu izselili in tako se je znašel danes dopolno pred tremi sodniki mariborskega okrožnega sodišča, kjer se je moral zagovarjati zaradi ponarejanja domače listine.

Oslonnik je bil obsojen na 2 meseca strege zapora.

dvorani »Ljudske univerze« na Slomškova venu, ki naj bo obenem manifestacija za svetovni mir. Ob desetih bo v stolni cerkvi maša za padie v svetovni vojni. Na akademiji govor o mirovni ideji bivki vojni kurat in trnovski župnik iz Ljubljane g. Janko Cegnar. Na sporednu je tudi deklamacija vojne sirote, petje moškega zborja bojevnikov in prikaz sklopitnih slik o grozotah vojne. Po Mariboru bo nabiranje prostovoljnih prispevkov po udruženju invalidov in Maribor. Vabilo Mariborčane, da se polnočevalno udeležejo te mirovne manifestacije.

— Gibanje mariborskih zadružarjev. Zadržalna misel v Mariboru je precej čvrsto zadržana. Snoči je predaval v prostorih Nabavljaličnega zadružca uslužencev državnih železnic prof. Blizjak o aktualnih zadružnih problemih.

— Drobne novice. Pred Veliko kavarno je podrl avto kolesarja P. Trifunovića, ki pa je dobil k sreči samo lažje poškodbe. Kolo je izginilo potniku Alfredu Brezniku v Spodnje Radavanske ceste in zasebniku Aleksandru Šostru. Kolesi imata evid. številki 2-125589 in 2-24454. Trgovski pomočnici Mariji Lahovi so odnesli 450 din vredno perilo, ki se je sušilo. Mestni avtobus se je hotel izogniti kocijalu, ki je vozil po Aleksandrovi cesti v Studencih in sicer po sredini ceste. Mestni avtobus se je magnil ob kupu gramoza in je pripisati da se popravijo krivice, storjene SK Zeleznicarju. To je tudi zahteva vsega nacionalnega železništva v našem območju Mariboru. Drugje resljive n. Če se gospoduje s tem ne morejo spriznati, potem je najbolje, da že danes odstopijo. Besedilo pa ima tudi LNP in bi bilo najbolje, da se OOLNP v Mariboru razpusti in se imenuje komisar, ki bo gotovo našel sredstva, da bi se v Mariboru zoper lahko nemoteno vršile nogometne tekme da bi se mariborski nogometni sport poživil.

— Protituberkulozni dinar, ki se zbirala za zgradbo azila za ječitne bolnike v Mariboru, je v mesecu juniju dosegel komisato vsoto 439.342 din. Izven stanovanjske akcije so v ta sklad darovali uradniki mariborskega cestnega odbora mestno vencu na grob pok. Martinu Lovštu din 150. Vsem darovalcem prav iskrena hvala!

Zopet slinavka in parkljevka

Maribor, 11. novembra
Ker je bila 9. t. m. v Volkmerjevi ulici št. 13. ugotovljena slinavka in parkljevka na dveh svinjah, odrezam na podlagi živkuž zakona z dne 14. VI. 1928 in pravilno.

Mestna klanica, kjer so bile svinje počlane in dvojne hife Grajšček trg 3 se smatra, kot okužen prostor in je potrebno ukrnjeno, da se ta polezen ne razsiri. Ostalo mesto se smatra kot ogroženo ozemlje in veljajo edredbe.

Zabranjen je promet s parkljevji (govida, svinje, ovce, koze). Izvršni se pregled vseh parkljevjev v mestu. Trgovina z živilo na področju mestne uprave je zabranjena, izvzeto so bodo dajala dovoljenje od slučaja do slučaja. Hlevi se s avijo pod zaporo (ne smejo goniti živin na pašo). Psi ne smejo letati po ulicah. Koški morajo biti zaprte na dvoriščih in ne smejo se puščati na cesto. Živinski in svinjski sejmi so do nadaljnje ukinjeni. Vsakokrat je dolzan vsako sumljivo obolenje živine prijaviti mestnemu večerniškemu uradu, telefon št. 22-38. Dostop goveje živine tudi v vprejavo v mesto je prepovedan; pripristajo se v mesto samo oni parkljevji, ki imajo na živ. potnem listu opombo: »Za takojšnji zakol v mestni klanici. Živali v mestni klanici se morajo takoj sproti poklati. Prepovedano je odpremljanje vseh predmetov, s katerimi se lahko prenese (seno, slama, volna, kože, gnoj itd.).«

Zabranjen je promet s parkljevji (govida, svinje, ovce, koze). Izvršni se pregled vseh parkljevjev v mestu. Trgovina z živilo na področju mestne uprave je zabranjena, izvzeto so bodo dajala dovoljenje od slučaja do slučaja. Hlevi se s avijo pod zaporo (ne smejo goniti živin na pašo). Psi ne smejo letati po ulicah. Koški morajo biti zaprte na dvoriščih in ne smejo se puščati na cesto. Živinski in svinjski sejmi so do nadaljnje ukinjeni. Vsakokrat je dolzan vsako sumljivo obolenje živine prijaviti mestnemu večerniškemu uradu, telefon št. 22-38. Dostop goveje živine tudi v vprejavo v mesto je prepovedan; pripristajo se v mesto samo oni parkljevji, ki imajo na živ. potnem listu opombo: »Za takojšnji zakol v mestni klanici. Živali v mestni klanici se morajo takoj sproti poklati. Prepovedano je odpremljanje vseh predmetov, s katerimi se lahko prenese (seno, slama, volna, kože, gnoj itd.).«

— Jugoslovenski biseric. Jesenska številka tuiskoprometne in turistične revije »Jugoslovenski biseric« je že dan izšla. Da izhaja revija v Mariboru, se vidi že iz slik v vrsti člankov, ki se nanašajo na naš severno mejo: »Na poti k mariborskemu Svetu Urbanu. »Oki Gornje Radgome in Slatine Radencie. »Hajdimo na naš obmejni Kozjaki in »Dvoje pohorški letovšči in zimovšči« (Sv. Lovrenc v Ribnici na Poh.). Ljubljano v jeseni prikazuje članek Cirila Majanca, prof. Borko riše izlet mladega suplenta Božidarja in njegove neveste Amande v Logarsko, znani slovenski balneolog dr. L. Travner razpravlja o »Medicinski podlagi kopališči v tuiskoprometnih krajev. «Krapinske Toplice v senčni jeseni slikajo jeson v Hrvatskem Zagorju. »Jesen v Zadružkih naši vodi do grada Vrbovca do Gornjega grada. »Slavne na Rogaško Slatino sega nazaj v 17. stoletje na spis mariborskega zdravnika dr. Grindel, članek »Iz zgodovine Rimskih Toplic« pa je opremil z zanimivo in počitno pokrajkovo sliko teh toplic iz leta 1826 (po bakrorezu), dočim hrvaško pisan lep opisnik o delovanju »Putnika«, katerega bodo vodili v Mariboru (Mariborski grad) krasni naslovni stranice publikacije. »Jugoslovenske biseric« urejuje prof. dr. Fr. Miščić.

— Drobne novice. 26letna zasebnica Juliana Gornjak iz Pobrežja je padla na Glavnem trgu s koleso in si strla desno nogo. Zdravi se v bolniči. Hlapac Martin Švigelj iz Pesnice je zavzel s svojim dvoprečnim vozom pred Korenovo gostilno Tonlje pa je opremil z zanimivo in počitno pokrajkovo sliko teh toplic iz leta 1826 (po bakrorezu).

— Sokeli! Nocoj gremo vsi na martijovanje, ki ga priredi Sokolsko društvo Maribor III (Košaki, Krčevina) v gostilni Triglav. K oblini udeležbi vabi odbor.